

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 95 (2959) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 április 29

Lashiot elfoglalták a japánok és három irányban törnek Mandalay felé

A mandalayi brit főparancsnokság megkezdte az előkészületeket a főhadiszállás áthelyezésére. — A német légi erő folytatja megtorló támadásait Anglia ellen

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma bangkokai jelentése szerint a newyorki rádió közölte hogy Burmában az utóbbi 24 órában válságosra fordult a helyzet. A japánok elfoglalták Lashiót és most három oldalról nyomulnak Mandalay felé. A jobb szárnyon el akarják vágni a Mandalay és Lashió közötti utat. Másrészt igen nagy létszámban teljesen japán sikerről szólnak. A japánok 120 kilométernyire vannak Mandalaytól.

Lashio rendkívül fontos vasúti csomópont. Eleste kemény csapást jelent a szövetségesek számára s komolyan veszélyeztetné az összeköttetést Kína és Burma között. Másrészt igen nagy élelmiszer- és hadianyagkészlet van Lashióban a hadsereg számára.

Az angol híroroda jelentése szerint a Daily Express katonai munkatársa így ír a burmai helyzetről:

Ugy látszik kezdjük végleg elveszíteni a burmai útért folytatott harcot. A japánok szabályos trópusi villámháborút viselnek és naponta legalább tíz kilométert haladnak előre. A szövetségesek helyzete súlyos. Az amerikai főhadiszállás elhagyta Burmát. A megmaradt északamerikai repülőgépek a jövőben valószínűleg Kinából intézik hadműveleteiket.

volt a háború fordulópontja.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Irodához érkezett jelentés szerint brit bombázó repülőgépek április 29-re virradó éjszaka támadást intéztek az északnémet partvidék ellen. A támadás következtében a lakónegyedekben károk keletkeztek és a polgári lakosság körében veszteségek vannak. Eddig beérkezett jelentések szerint négy támadó brit gépet lelőttek.

Berlini jelentés szerint az angol légi erő Rostock ellen intézett ismételt támadásai következtében elrendelték a város lakossága nagy részének elköltöztetését. Az intézkedés végrehajtásával a lakosság példásan viselkedik.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Angol repülőgépek a német polgári lakosság ellen in-

tézt támadásainak megtorlásaként, német repülőkötelékek szerdára virradó éjszaka robbanó és gyújtó bombákkal támadást intéztek York városa ellen.

Vichyből jelentik: (B. T.) Laval miniszterelnök tanácskozást folytatott Leahy amerikai nagykövettel. Hír szerint a tanácskozáson Laval közölte, hogy Franciaország nem kezdeményezi az Egyesült Államokkal való diplomáciai szakítást, ha azonban ez megtörténik, ez áruháború jelentene a közös erővel szemben. Hangsúlyozta, hogy az új francia kormány tudatában van Franciaország válságos gazdasági helyzetének, ebből kifolyólag kívánja javítani viszonyát a szomszédos európai hatalmakkal. Megjegyezte, hogy sehol sem lát okot az összetűzésre, másrészt nem lát okot arra sem, hogy a tengelyhatalmakhoz való közeledést meggátolja. Ennek a közeledésnek szükségessége kitűnik abból a helyzetből, amelyben Franciaország jelenleg van. Franciaország történelmének legsúlyosabb vereségét szenvedte el, az angol zárlat pedig változatlanul meg van. Amerika sem küld szeretetadományt a francia gyermekek, illetve az északafrikai bennszülött lakosság számára. Franciaország tehát a maga politikájának lehetőségei közt teszi meg a nép élélményezésére szükséges intézkedéseket.

Erre a bizakodásra annál inkább megvan az alap, mert 1941-42. telén már tuljutottunk a megpróbáltatásain. Ez

Általánosságban elfogadta a képviselőház a hadikölcsönök átértékeléséről szóló törvényjavaslatot

Utána áttért a Ház a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító javaslat tárgyalására

Budapestről jelentik: A képviselőház keddi ülésén, a továbbiak során **Bocsány Kálmán**, a MÉP második vezérőrnöke felvetette azt a gondolatot, hogy a vállalatokban lévő zsidó tőkék egy részét hadikölcsönök átértékelésére kellene fordítani. **Csoőr Lajos** új javaslat betervezését kívánta. A mai ülésen folytatták a hadikölcsönök ügyének rendezéséről szóló törvényjavaslat vitáját. **Horváth Ferenc** (Imrédyista) a kisjegyzők érdekében beszélt. A javaslatot nem fogadja el. Az elnök azután a vitát berekesztette és bejelentette, hogy **Reményi-Schneller Lajos** pénzügyminiszter kíván felszólalni.

A pénzügyminiszter beszédében mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a hadikölcsönök kérdése a magyar életnek régi, fájó problémája. A megoldásnál tekintetbe kellett venni az államháztartás teherbíróképességét, a méltányosság elvét, szociális és gyakorlati szempontokat. Ezeknek összeegyeztetéséből eredt a javaslat. A javaslat ellen strukturális szempontból két lényeges ellenvetés hangzott el. Az egyik szerint az 5-10 százalékos valorizáció helyett a kölcsön-

jegyzők vagyoni viszonyaihoz mérten kellett volna a kötvényeket valorizálni. Egyéni elbánást kívánt több felszólaló. Ha azonban ilyen megoldást tartalmazott volna a javaslat, akkor új hivatalt kellett volna felállítani az egyéni vagyoni helyzetének elbírálására. A törvényjavaslat az egyéni szempontokat mégis tekintetbe veszi. A másik óhajlás a vita során az volt, hogy a valorizációt kombinálni kell egy újabb kölcsön jegyzésével. Ezzel a kérdéssel külföldön már foglalkoztak, de ez azt jelenti, hogy az új elönyhöz, akinek felesleges lenne van újabb jegyzésre. Szociális szempontból tehát helytelen lett volna ez a megoldás, ezért el kellett vetni. Áttért azután egyes konkrét esetekre és bejelentette, hogy hozzájárul az Erdélyi Párt vezérőrnökének kéréséhez, hogy iktassa be a javaslatba a kegyelmi szakaszt azok részére, akik a forradalmak és a megszállás következtében nincsenek kötvényük birtokában. A kérdés megoldása érdekében módosító javaslatot fog betervezni. (Élvezés.)

Ezt a méltányosságot a pótlásnál is ér-

vényesíteni fogja, mert a visszatért területeken sokkal nehezebb az igazolás, mint a trianoni Magyarországon. Ezt a méltánylást az összes visszatért területre kiterjesztik.

Az átértékelés ezáltal az összes kulcsáról szólva, kijelentette a miniszter, hogy szem előtt kellett tartani az államháztartás teherbíró képességét. A MÉP vezérőrnökének válaszulva kijelentette, hogy életrevaló gondolat volt a szónok részéről felvetni azt, hogy kisjegyzőket készpénzzel elégítsenek ki. Ezzel a kérdéssel foglalkozni fog. A vita során felvetődött az is, hogy a zsidó kötvényesek kötvényeit ötezer pengő értékig miért valorizálják? Azért, mert ellenkező esetben az ötezer pengő aluli kölcsönjegyzők is igazoló eljárásnak lennének alávetve. A kieparosság vagy falusi lakosság viszont nehezen tudja beszerezni származási okmányait. A javaslatnak ez a része tehát nem a zsidóság, hanem ellenkezően a keresztény kisegyzisten-csák érdekeit szolgálja.

A pénzügyminiszter beszéde után **Pajor Győző** határozati javaslatát a Ház elvetette és a hadikölcsönök rendezésé-

Három francia cirkáló érkezett Madagaszkárra

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefánj Iroda jelenti: Londoni jelentés szerint kedden este az előretörő japán hadak elérték Monghungot. A kínai csapatok nagy sebességgel folytatják visszavonulásukat, nehogy a japánok átkarolhassák őket.

Rómából jelentik: (MTI) Stefánj Iroda jelenti: Az amerikai tengernagyvi hivatal adata szerint a háború kezdete óta 31 amerikai hadihajót és 240 kereskedelmi hajót süllyesztettek el.

A belbournei rádió jelentése szerint, az egyik madagaszkári kikötőbe állított három francia cirkáló érkezett Dacarból.

Rómából jelentik: (B. T.) **Gayda**, a **L'Uomo di Itáliában** azt írja, hogy a világ hatalmas hadiesemények küszöbén áll. Hitler beszéde ezeknek ünneplés bevezetése volt. Az eljövendő harcok közvetlen célja a Szovjettel való végleges leszámolás. Hitlernek ebben az irányban kifejezett bizakodását olasz részről teljes mértékben osztják, bár tisztában vannak a nehézségekkel.

ről szóló javaslatot általánosságban elfogadta.

Vitéz Váczy György előadó ismertette ezután a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító egyes rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot. Szendrődy Kovács Gyula, a nyilaskeresztespárt vezérszónoka hangzottatta, hogy a javaslat propagandisztikus célzatú. A javaslatot nem fogadja el.

Petró Kálmán, a MÉP vezérszónoka hangzottatta, hogy a tisztelet és a bizalom mellőzhetetlen előfeltétele, hogy a közhatalmúak tagjai maguk ne tegyék nehezzé a tisztelet és bizalom kifejlődését. A javaslatot elfogadja. Révész László

Apollo Filmszínházban

Tolnay Klári, Páger Antal, Szilassy László fordulatok, hangulatos, zenés vígjátéka

A nőnek mindig sikerül

Műsoron kívül:

Szerdán bemutató
Mickey Mouse és legújabb hirádo

hangzottatta, hogy a javaslat nem időszzerű és nem szükséges. A javaslatot nem fogadja el. Az elnök indítványára a Ház úgy határozott, hogy csütörtökön délelőtt tíz órakor folytatja a javaslat vitáját.

Május 13-án rendkívüli közgyűlést tart a vármegye

Nagyvárad. Saját tud. Május 13-án rendkívüli közgyűlést tart Bihar megye törvényhatósága. A rendkívüli közgyűlés összehívását az a tette szükségessé, hogy a margittai és nagyszőlontai főszolgabírói hivatalok és lakosok építési költségére 180 ezer pengőt kell sürgősen felvennie a megvének

A kölcsönfelvételhez azért folyamodott Bihar megye, mert a már rögzített 41 százalékos megyei pótdátot semmiképpen sem akarja emelni. Ebben az esetben ugyanis kb. 50 százalékra emelkedne a pótdát, már pedig az adózók szempontjából sokkal előnyösebb az állandó színvonal tartása.

Olaszország háborús közellátásáról beszélt Mussolini a tartományok vezetői előtt

Romából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Mussolini a Palazzo Venezia-ban fogadta a tartományok vezetőit és előadást tartott előttük a háborús helyzetről, különös tekintettel az élelmezés kérdéseire.

Tartományaink vezetőinek kell

legjobban ismerniük tartományaik helyzetét — mondotta — nekik kell leginkább tisztában lenniük azzal, hogy az olasz nép elszánt és a győzelmet akarja. Olaszország élelmezési nehézségeit egész sor tényező befolyásolja. Ilyenek a nagyarányú szaporodás, az

Rovottmultu betörő és négy „tudatlan” orgazda a törvényszék előtt

Nagyvárad. Saját tud. Csontos János főbűnszörősen rovottmultu építőmunkás álli szerda délelőtt a nagyváradai törvényszék büntetőtanácsa előtt kilenc rendbeli betörés büntetése miatt, amelyet a vád szerint Szabó Lajos nagyváradai napszámmal és alkalmi ócskaruhaárussal együtt követett el.

Csontos János mozgalmi előéletű bűnöző. A nagyváradai törvényszék még 1931-ben tiltott határátlépésért elítélte 3 napra, majd ugyancsak a harmincas években a kolozsvári hadbíróóság először 3 hónapra, majd 6 hónapra mint katonaszökevényt börtönözte be. 1937-ben lopás miatt a nagyváradai törvényszék 8 hónapi fogházzal sújtotta, 1941-ben pedig már a magyar igazságszolgáltatás idejében, szintén a nagyváradai törvényszék lopás miatt egy évi börtönrre ítélte.

Alig szabadult ki, ismét munkához látott Csontos József és ez év januárjában és februárjában egymásután követte el betöréseit üzletekben és magánlakásokban. Annakidején nem kevesebb, mint 41 károsult jelent meg panaszával a rendőrségen, de csak 9 esetet állapítottak meg kétséget kizáróan a Csontos János terhére. Tudoszi Miklósné lakásába az ajtó üveglakának benyomása után hatolt be 1 1100 pengő értékű

ruhaneműt és más értéktárgyakat vitt el. Weinberger László lakásába alkuleszal tört be és 1000 pengő értékű ruhaneműt lopott. Kemény Gyula üzletének ajtaját benyomta és úgy dézsmálta meg a bolt árukészletét. Rozik János műhelyénél az ajtó lakatját törte le és sok ruhaneműt tulajdonított el. Pálffy Jenőné lakásának ajtaját vésővel feszítette fel s különösen vászonneműeket és alsóruhát lopott a lakásból. Bakó Sándor üzletét szintén alakot letörése után fosztotta ki. Kuglis János és Beretzký Sándorné lakását, valamint Szüle László padlását alkuleszal nyitotta fel és rengeteg holmit tulajdonított el.

Mindemelket a bűncselekményeket beismerte a törvényszéki tárgyaláson. Azt hozta fel mentéséül, hogy január elsejéig a hadapródiskolában dolgozott, de attól kezdve nem volt munkája s a családja nélkülözött. A lopott holmikat minden esetben Szabó Lajosnak adta át értékesítés végett, aki több betörésénél jelen is volt és segédkezett neki. Hogy aztán Szabó Lajos hogy értékesítette a lopott tárgyakat, azt nem tudja, mert ő összesen alig 150 pengőt kapott tőle.

Szabó Lajos mindent tagadott. Azt igyekezett bizonyítani, hogy ő azt hitte: Csontos János becsületes úton jutott

állatlatlan területek megnövekedése a területgyarapodás folytán, a hádsereg nagy szükségletei, a megészálott területek inséges lakosságának kisegítése. Mindezekhez járulnak még a szállítási és behozatali nehézségek, valamint a mult esztendei gyenge termés. Mindezek a nehézségek szükségessé tették a jegyrendszer bevezetését. A kenyérellátásban olyan fejadagot kellett megállapítani, amely a végső határnak felel meg. Nem lehet eltérni, hogy a ellátási nehézségeket személyi akadémikuskodások és visszaélések növeljék. Az ilyesmit a légszigorubbban büntetik. Jó lesz, ha mindenki megtudja, hogy semmiféle kegyelem nincs a nemzet háborus erőfeszítésének áruló számára.

ezekhez a tárgyakhoz.

A két tolvajjal együtt három asszony is ült a vádlottak padján orgazdaság vádjával, mert a vádirat szerint tudomásuk lehetett arról, hogy lopott tárgyakat vettek át és adtak tovább.

A törvényszék igen sok tanút hallgatott ki, legnagyobbbbrészt a károsultakat. A tárgyalás lapunk zártakor még tart.

Vitéz Bély Alajos altábornagy Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Magas vendége van Nagyváradnak. Vitéz Bély Alajos altábornagy, a magyar Ifjuság hívatott vezetője érkezett Szent László városába. Délután 5 órakor ünnepélyesen fogadták a leventék a város főterén, ahol elépett a tiszteletére kivonult díszszázad arócle előtt.

Vitéz Bély Alajos altábornagy holnap szemlét tart a váradai leventék fellett, látogatást tesz a Levente Otthonban, majd este közös estebéden vesz részt az Ujságíró Otthonban. (Levente Hírvivő.)

Belvárosi

Csütörtökön bemutató:

Az ötös számú őrház

Új útakon járó nagy magyar film.

Bulla Elma, Jávör Pál, Bihar József, Hajmássy Miklós, stb.
Szerdán utoljára: **V á g y a k.**

CASINO

Egy asszony három élete

Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor.

Tón:

BORS ISTVÁN

a legjobb magyar film!

Kérelem Biharvármegye és Nagyvárad magyar asszonyaihoz és leányaihoz

Szent László király ünnepi hetének megnyitóját vasárnapján, május 3-án, Szent István nagy királyunk áldó jobbát hozza városunkba az aranyvonat.

Megyénk és városunk magyar ruha asszonyait és leányait valamint bármilyen női egyesülethez tartozó asszony és leánytagokat nagy szeretettel kérjük, hogy megjelenésükkel emeljék ünnepünk díszét, méltóságát és bensőségét.

Réggel 8 óráig gyűljenek össze a Tisza Kálmán-téren, részint a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium udvarán, részint az az előtti téren.

Megfelelő számú és felkészültségű rendezőség ott csoportosítani fogja őket. Kérjük, hogy készséggel segítsék a fegyelmezett egyöntetűséget. Onnan elvezetik őket a Szent László-térre, ahol az ünnepélyes tábori mise oltára körül vesznek részt, az áldozathemutatáson. Ennek végeztével a székesegyházba vonulok körmenetben elkísérik a Szent Jobbot.

Esős idő esetén az ünnepély úgy módosul, hogy asszonyainkat és leányainkat fél 10 órára kérjük, a székesegyházban megjelenni.

Jöjjetek! Emlékezni, ünnepelni, imádkozni, erőt meríteni a magyar multból, hogy jusson erő a jövőt építő hétköznapokra.

Nagyvárad, 1942. április hó 29-én.

A női rendezőbizottság.

KÜLFÖLDRE SZÖKÖTT SÜTŐ GYULA. Az Esti Ujság írja: Sütő Gyula volt nyilaskeresztes párti képviselő, aki ellen nemzetgyalás miatt eljárás folyik. A rendőrség hiába kereste lakásán. Úgy látszik, külföldre szökött. A főkapitányság politikai osztálya és az ügyészség nyomozó levelet adott ki ellene.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Honvédeink merész éjszakai támadással elfoglaltak egy fontos bolsevista támaszpontot

Newyorkban elsötétítik a felhőkarcolókat. Burmában továbbra is általános visszavonulásban vannak az angolok

Berlinből jelentik: (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda illetékes helyéről értesül, a keleti arcvonal déli szakaszán folyó kemény elhárító harcok során különösen kitüntette magát az egyik magyar gépesített lövészkötelék felderítő osztága, amely azt a feladatot kapta, hogy nyomuljon be a bolsevista állásokba és fűrkéssze ki az ellenség elhárító fegyvereit. A magyar szakaszvezető a föld minden hajlását kihasználva, csapatával az esti sűrűkületben előre dolgozta magát az ellenséges állásokig, megkerülve a bolsevista őrséget és anélkül, hogy az ellenség észrevette volna, az ellenséges vonalak mögé jutott. Ezután értékes megfigyeléssel visszatértek kiindulási állásukba. Az értékes felderítés alapján a honvédek még az éjszaka folyamán elfoglalták a bolsevista támaszpontot. Az egyik csoport merész támadással géppuskával és kézigránáttal kivetette az ellenséget állásaiból, miközben a másik csoport kifüstölte az ellenséges támaszpontok egyes házáit, amelyekben bolsevisták vetették meg lábukat. A felderítő osztág eredményes munkájával és kiváló küzdőképességével lehetővé tette, hogy a számbeli fölényben lévő ellenséget visszavessék és a helységet szilárdan birtokukba vegyék. (MTI.)

Sikeres támadásokat hajtottak végre a németek a keleti arcvonal középső és északi szakaszán

Berlinből jelentik: (NTI.) A Führer főhadiszállásáról közlik. A véderő főparancsnoksága jelenti: A keleti arcvonal középső és északi szakaszán támadó vállalkozásainkkal helyi jellegű sikereket értünk el. A harcok során az arcvonal egyik helyén megsemmisítettünk 13 ellenséges páncélcsoportot. Harci gépek a Leningrádi és azóvi-tengeri partoknál tartózkodó ellenséges hajókat bombázták. A jeges-tengeri arcvonalon elpusztítottunk öt szovjet bombázót és három vadászgépet. A légi erő erős kötelékei tovább folytatták támadásaikat Málta katonai berendezései ellen. A brit légi erő a megszállt nyugati területek partjai felett hétfőn 19 repülőgépet veszített. Német harci gépek az április 28-ra virradó éjjel megtörtelő támadásokat intéztek Norwich ellen. A városra nagyszámú romboló és gyújtó bombát dobtak le. Brit repülőgépek a keddre virradó éjjel kizárólag Köln katonailag semmi fontossággal nem bíró negyedei ellen intéztek támadást. A támadásnak a polgári lakosság köréből halott és sebesült áldozatai vannak. A brit bombák igen sok lakóházat, templomot és jótékonyági intézményt pusztítottak el vagy rongáltak meg. Éjjeli vadászai és a légvédelmi tü-

zárség lelőtt 12 támadó gépet. Több brit bombázó gépet, amelyek az éjszaka folyamán támadást kíséreltek meg a norvégiai partok ellen, sikerült lelőni. A brit légi erő tehát hétfőn és

keddre virradó éjjel a megszállt területek és a birodalom felett legalább 38 gépet veszített. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A bécsi 44-ik gyaloghadosztály január 14-ike és április 6-ika között 2400 bolsevista támadást vert vissza a német állások előtt. Az állások előtt ezen idő alatt több mint tízezer bolsevista holttestet

139 repülőgépet veszített 48 óra alatt a brit és szovjet légierő

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderő főparancsnokságának közlése szerint német vadászok hat angol gépet lőttek le, azokból a kötelékekből, amelyek kedden az északfranciaországi partvidék fölé repültek. Az angol légi erő vesztesége a keddre virradó éjszakan, újabb jelentések szerint 25 bombavető repülőgép volt.

Berlinből jelentik: (NTI.) Eddig beérkezett jelentések szerint a brit és a bolsevista légi erő az elmúlt 48 óra alatt 139 repülőgépet veszített. Ebből a brit légi erő vesztesége 87 gép, a bolsevistáké 52. Ezzel szemben ugyan-

találtak Összesen 3370 foglyot ejtettek, 53 páncélost semmisítettek meg, 18 löveget, nagymennyiségű fegyvert és löszert zsákmányoltak. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderő főparancsnokságának jelentése szerint könnyű német harci gépek kedden előretörték Anglia déli partjai felé és mély repüléssel Wight szigetének keleti partjai közelében romboló bombákkal és tüzfegyverekkel támadást intéztek az ottani hajógyár ellen. A bombák eltalálták a hajóépítő csarnokokat. A felszerelési kikötő gyártási csarnokában is két bomba robbant. Ezek nagy kárt okoztak. Az egyik könnyű repülőgép bombája a nyugati part közelében levő romboló oldalában robbant fel. A német gépek személynete a sikeres támadások után megfigyelhette, hogy a gyár berendezéseiben nagy tüzek gyulladtak ki.

ez idő alatt csak 20 német gép nem tért vissza támaszpontjára. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 696. közleménye: Cirenaikában tüzsergünk ellenséges páncélgépkocsik támadását verte vissza. Nagyarányu felderítő és légitevékenység folyt. Angol vadászok a légi harcok során egy gépet veszítettek. A légi erő kötelékei folytatták támadásaikat Málta ellen. A Földközi-tenger keleti részén torpedóvető repülőgépeink támadása során találat ért egy repülőgéptől és hajóktól kísért közepes tonnatartalmu gőzöst. (MTI.)

Csangkaisek felesége élesen bírálja a szövetségeseiket

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A londoni lapok melbournei jelentése szerint hivatalos közlést adtak ki arról, hogy egy repülőgép fedelzetén 12 „nem polgári” személlyel április 21-ike óta eltűnt. A repülőgépet elveszítettnek kell tekinteni. A gépet a polgári légiszolgálatból bérelték és egy keleti repülőtérről indult el Észak-Ausztrália felé. (MTI.)

Newyorkból jelentik: (OFI.) A newyorki felhőkarcolókat a keleti partvédelmi parancsnokság rendeletére a tizedik emelettől kezdve felfelé el kell sötétíteni, hogy fényük a tenger felől ne legyen észrevehető. Ha valamelyik városban nem hajtják végre az elsötétítést, a várost egészen elsötétítik. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A Neue

Zürcher Zeitung ismerteti Csang Kai Sek feleségének cikkét, amelyben erősen bírálja a szövetségeseiket, különösen az angolokat. (MTI.)

Burma elfoglalása India számára is komoly veszélyt jelentene

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A bostoni rádió hirmagyarozója kedde este a burmai helyzetről hangsúlyozta, hogy a burmai harcok a szövetségeseik helyzete az utóbbi hetekben nagy mértékben risszabodott. Ezt főként a repülőgépek hiánya okozza. A japánok ezenfelül számbeli fölényben is vannak. El kell ismerni, hogy a japánok, mint legutóbbi Lashio felé irányuló előnyomulásuk is mutatja, hadászatiilag is kitűnően megállják he-

lyüket. Lashioiban nagymennyiségű északamerikai hadianyagot halmoztak fel és sajnálatos lenne, ha ezt el kelene pusztítani. Burmát Nyugatína hátsó kapujának szokták nevezni. — Csung King nem engedheti meg, hogy a japánok itt megvessék lábukat. Ezt a helyet úgy kell védelmezni, mint magát a brit szigetet, mert éppen olyan fontossága. India számára is komoly veszélyt jelent Burma elfoglalása. Fel szokták hozni ugyan, hogy nagy hegyesség választja el, a helyzet azonban ennek ellenére igen komolyan mondható. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) A burmai helyzetről az angol hivatalos jelentés is beismeri, hogy komoly. Az angol és szövetséges csapatok a Shit-tang folyó szakaszán továbbra is visszavonulóban vannak. (MTI.)

Németország valutája és pénzügyi ereje rendithetetlen

Berlinből jelentik (NTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Reinhardt birodalmi pénzügyminisztériumi államtitkár a háború pénzügyeiről tartott előadásában kiemelte, hogy a háború költségeinek finanszírozását a háború tartamára biztosították. A pénzügyi ellátás minden nehézség nélkül megy. A birodalom pénzügyi ereje és a német valuta a háború időtartamára való tekintet nélkül rendithetetlennek fog bizonyulni.

Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Bauckel közret vezető sajtóbeszélgetés során kijelentette, hogy a legfőbb állami feladat gondoskodni a német nép munkaerejének és a német hadigazdaságnak egységesen irányított felhasználásáról. Szükséges, hogy a munkateher igazságosan oszoljék meg és elsősorban a fegyverkezés és a közlelmzés szükségletei vétessenek figyelembe.

Szőrmék, bundák, megóvását
biztosítással garancia mellett vállalom.
Telefon (18-90) hívásra érte küldök.
Tavaszra szőrmét csak

HALÁSZ IMRE

szücsüzletében vásárolion

Kazinczy Ferenc-u. 4. (Színház mellett.) Tel. 18-90.

Ezüst és kék rókák, nerczek, kepek stb.
Eladás nagyban és kicsinyben.

SZABAD NAGYKUNOK KÖZÖTT

**Ahol nem szeretik a fát, de nem állják a basáskodást sem.
És ahol még Jókai kedvéért sem engednek a „48“-ból.
Az első kuntelepítés**

Kunhegyes, április hó.
„Ne öljük meg, hanem fogjuk el őket, s ha megtérnek, éljenek.“ Így rendelkezett a hagyományok szerint Szent László királyunk, amikor 1089-ben, az országba törő Kopluch kunvezér seregeit a Temes vizénél szétverte s a foglyok letelepítésével megvetette a mai Nagykunság fundamentumát. S ha ugyan Anonymus feljegyzései szerint már a honfoglalók között is akadtak kunok és a nagyobb kun-bezönlések a későbbi időkre esnek, az első kunzállások intézményes megszervezése mégis Szent László nevéhez fűződik, az ő előrelátó, bölcs uralkodásáról tanuskodik.

Vonaton a Nagykunság szive felé

Amint Püspökladányt elhagyja vonatunk, néhány perc s már is a nagykunsági tanyavilág szétszórt háza-csakai között robogunk Karcag felé. Ugy néz ki távolról ez a sokezerényi, egyforma hófehér épület, mintha megszámlálhatatlan kis kockacukrot szórtak volna szét egy végtelen nagy tarka szőnyegen. A vadvízjárta ezántatlan tarlók borzas, piszkossárga foltjai mellett ott ríkit már az őszi vetések zöldelő élete, amarebb frissen hasított, kővér szántások mélyfeketé csikjai vegyítik az élesen elütő színeket egymásmellé kisebb-nagyobb sávokban, úgy, ahogy a sokféle nagyságu kunbirtokok vetéscsoportjai megszabják.

Kisújszállástól már vicinálison döcögünk Kunhegyes felé és akár el is tévedhetnénk ebben a csupa egyformaságban, annvira minden különösebb változat nélkül sorakoznak egymásután ezek az apró, fátlap kuntanyák... Mert a fát nem szereti a kunember. Sok árnyékot vet? vagy nem lát tőle messzire? — nem tudni, de nem szereti...

Kenderes kedvéért egy kis elhajlást csinálunk, de csakhamar ismét a kunhatárban zihál, zakatol az öreg gőzmasina. Már látjuk is a híres kunhegyesi kettős tornyot. Szinte derékig kilátszik

Inkább legyünk csak nagyközség...

Befele élő, büszke nép lakja ezt a széles határt s földjénél talán csak szabadságát, függetlenségét félti jobban. Volt is elég baja világleletében rártartisága miatt. Sorsa felett is csak a maga által választottak dirigálását tűri jószívvel. Az öregjei még ma is büszkén emlékeznek vissza Kunhegyes rendezettanácsu város nagyközséggé való átalakulásának történetéről.

Amikor a szabad, jobbágyországban saha nem élő jász-kunok önálló kerületeiből megszervezték a mai Jász Nagykun Szolnok vármegyét, a rendőrkapitányt — akkor még nem lévén államrendőrség — a megye nevezte ki a városi rendfenntartás élére. Kunhegyesnek akkoriban nem valami nagy lehetett az új megyerendezési iránti tisztelete s a Tekintetes

a városból, méltóságteljesen hirdette, hogy a módos hívek nemigen garaszkodhattak ezelőtt 110 évvel, amikor Isten házára kellett a kővér bugyellárisokat kigombolni...

Vármegye akként igyekezett észretéríteni a makacs várost, hogy egy olyan urat küldött a nyakára rendőrkapitányi hatalommal, aki itt már előzőleg, egy polgármesteri választáson — a vármegye meleg ajánlása dacára is — csúfosan megbukott... Képzelték, hogy a mellőzött polgármesterjelölt milyen érzelmeikkel rohant „rendet teremteni“ a nyakas kunhegyesiek közé... De a kunok ezalkalommal sem adták be kemény derekukat, öseszedugták a fejüket és a legközelebbi alkalommal már határoztak is a városatyák: „Inkább legyünk csak nagyközség“. Ugy is lett s a hivatalos rendőrkapitány szobájában azóta is az ecetenként választott közéégi rendőrtanácsos székel...

Egy érdekes követválasztás

Ilyen világszemléleti felfogás mellett természetesen a politika terén sem a legjobb hírnévnek örvendett a Nagyközség... A követválasztások idején pedig valósággal réme volt ez a vidék a kormányparti jelölteknek, mert itt aztán csak 48-as függetlenségi programmal lehetett babérokat aratni...

Hiába hoztak ide akármilyen nagy urat, — meséli egy sok régi választási csatát végig harcolt öreg kunmagyar — ha már „mungó“ volt, úgy elbukott, mint a peták... Az 1898. évi választások alkalmával azonban még is olyan nagy tiszteesség érte Kunhegyest, amelyről nem is álmodott: Jókai Mór jelölte

a kormány hivatalosan és erre még a legvadabb Kossuth-párti kun is kénytelen volt nagyot nyelni, mert egy ilyen embert még sem lehet csak úgy kizáptojásozni a határból... Nem szólt semmit a tisztelt választó polgárság, csak igen erősen törte a fejét valami okos dolgon...

Elérkezett a nagy fró programbeszédének napja is. Olyan lovashandécium fogadta a kunhatárban a kitünő kormányparti jelöltet, amelyenről eddig még a legnépszerűbb ellenzéki sem álmodhatott. A legféltettebb 48-as kortések is ott fincogtatták tájékozó paripáikat a sokszáz főnyi lovas között.

Egyakaraton volt itt mindenki, osztalan szeretettel várták a híres embert, Dörzsölték kezüket a mungó vezérek és már mindenki a maga ötletének könyvelte, hogy ilyen ügyes jelöltállításal meglágyították a kemény negyvennyolcas szíveket...

Éljen Jókai a „nagy költő“

Valósággal hömpölygött a nép a hatalmas piactér felé. Ahogy illik, ünnepelőbe vágta magát az egész város, mindenki látni akarta a világhírű mese-mondót... Mintha ma volna — révedezik a mult felett öreg 48-as informátorom — elérkezett a váravárt perc is, Jókai fellépett az emelvényre s a tömegből mint egy vezényszóra tört elő a tomboló lelkesedés: „Éljen Jókai Mór, a nagy költő!“ — Zúg, mennydörög a hatalmas emberáradat. Az ünnepelt megilletődve fogadja ezt a ritkán látott, nagy ovációt. Áll szótlannul és vár, mert az óriási hangorkántól nem tud szóhoz jutni. „Éljen Jókai a nagy költő!“ — hasít fel mind nagyobb elemi erővel. Már szinte kezd kínossá válni a helyzet. A mungó kortések agyában balsejtelmek ébrednek, mert a tömeg „csak“ a „nagy költő“ magasaltja és a „jelöltől“ hallani sem akar...

Észrevette ezt maga Jókai Mór is. És amikor már fertály órája ünnepelték szakadatlanul mint íróit, csak hogy a politikus szóhoz ne juthasson, megbocsaító főhajással szónéklül búcsút intett a tomboló választóknak — a kunhegyesi követ pedig ezalkalommal is 48-as ellenzéki lett, a karcagi nagytiszteletű úr személyében...

A nagyközségi vidék széles láthatárán itt-ott még hegyes, kunhalmok hirdetik a harcok multját. Valamikor hatalmas maglyák lobbantak ott lángra éjszakánként, hogy tüznelyven kiáltsák egymásnak, ha veszedelem közeledett. Ezek a régi lángok ma már a lelkek mélyén égnek és ezért nem jöhet semmi veszedelem ma sem, ami ennek az eredeti, büszke népnek a magyarságát, nemzeti érzését és a jobb jövőjében való hitét megérintje. Kiskun.

Nagyvárad városrendezési problémái

A Magyar Mérnökök Nemzeti Szövetsége nagyváradai vidéki Osztályának alakuló közgyűlésén felolvasta: **PALCSIK SÁNDOR** városi főmérnök

II.

Egy emberi településnek városi fejlődését és kialakulási módjait két nagy hatás determinálja: az egyik a kialakulása idejében élő kulturvilágban elfoglalt helyzete, a másik saját geopolitikai terjedelme és annak viszonyai.

Jelentőségét saját életerének értéke, nagysága és határainak alakulása emeli ki a települések városokká. Minél nagyobb a geopolitikai határ és minél nagyobb annak jelentősége egy gazdasági rendszer életére nézve, annál nagyobb az első tényezőnek, a kulturvilágnak visszahatása s ennek következtében a város jelentősége annál erőteljesebb.

S hogy ez így van, arra példaképpen éppen Nagyváradot lehet felhozni, melyet a román megszállás életerének legjelentősebb részétől elszakított úgy, hogy hatalmi beavatkozás nélkül is, kellett hogy visszafejlődjön.

Mi tulajdonképpen a geopolitikai érték?

Egy helynek, vagy vidéknek földrajzi, politikai, gazdasági, hadi, ipari, kereskedelmi, kulturális, stb., vagyis belső ér-

tekeinek összeessége.

Határa ritkán esik egybe a politikai határokkal, sőt bizonyos vonatkozásokban azokat messze túllépi, de nagyjában véve megfelel egy megye vagy ország határával, melyek történelmünk kezdetén amugy is geopolitikai adottságok alapján keletkeztek.

A geopolitikai érték alkotó tényezői természetesen nem azonos súlyúak, egymáshoz való viszonyuk változó, egyik hatása döntő, vagy hiánya sorvasztó.

Ha a világrendben uralkodó korszak valamelyik tényező kifejlődésének kedvez, akkor azok a helyek, melyek ennek birtokában vannak, fellendülnek, vagy kedvezőtlen körülmények között azok hiányában visszafejlődnek. Ennek az értéknek nagysága határozza meg egy országnak helyét a világrézekben és egy városnak helyét az országban belül. Ennek köszönheti Várad jelentőségét Magyarország történelmében is. Nem véletlenül a legnagyobb vármegyénk Biharország, hanem Váradnak a vármegye keletkezésének idejében volt geopolitikai határa.

Nagyváradnak történelmünk folyamán az országban elfoglalt helyzetét ismerjük. Tudjuk, hogy mely tényezők mily mértékben befolyásolták azt. A közép-korban például ennek a geopolitikai értéknek legerősebb tényezője a jól védhető vár volt. Váradon pedig jól védhető várat építeni nem lehetett, mert hegye ugyan van, de az várépítésre, illetve jól védhető várépítésre nem alkalmas. Jelentősége tehát ebben az időben közepes volt. Természetes, hogy amikor a hadászat fejlődésével a fellegrárok jelentősége elenyészett és az uralkodó korszak gazdasági tényezők kifejlődésének kedvezett, a város rohamos fejlődésének indult, mert rendelkezett mindazokkal az értékekkel, amelyek a gazdasági rendben döntő tényezők.

Hogy városunknak jelentősége országosan elhatározó értékűvé csak a mult században lett, annak nem nagysága, hanem az a magyarázata, hogy a liberális kapitalista gazdasági rend helyzeti energiáit teljes mértékben juttatták érvényre.

A területi nagyság, vagy lakosság szám ennek csak függvénye.

Nem annak köszönheti tehát nagyságát, hogy egy bizonyos faj itt megtelepedett, hanem azért telepedtek itt meg, mert felismerték Várad értékét és ismert szimatjukkal siettek azt kiaknázni.

Várad geopolitikai helyzete már az ősidőkben is olyan volt, hogy a magyar beltenger kiszáradása után itt telepü-

lésnek kellett keletkezni. Ha erre nem elegendő archeológiai leletek esetleg itt a város helyén ezt nem is jelzik, a közel környéken ötelepülések nyomait feltétlenül meg fogjuk találni.

Nagyvárad két geográfiai tájegység, két termelési határ, több közlekedési ösvonal találkozásában fekszik, tehát itt történelmi okok nélkül is nagyobb településnek kellett keletkezni.

Földrajzi helyzete szerint a magyar birodalom belső területi harmadában, a nagyalföld keleti határán fekszik, az ország közepének számított Budapesttől 250 kilométernyire.

A rézhegység legnyugatibb suvadékos hegyfoka körül a Körös középső folyásának kezdetén keletkezett törmelék-kupon.

A Sebes-Körös közvetlenül Nagyvárad felett lép ki a hegyek közül és alkotja meg azt a törmelék-kupját, amelyen a város tulajdonképpen fekszik és amely törmelék-kup Révnél kezdődve teljesen kitölti a Királyerdő és Rézhegységbe bevágott Körösvölgyet.

Nemcsak geográfiai, hanem geológiai határvonal is, mert a feltöltött alföldi síkság és a rézben vulkánikus, rézben üledékes kőzetekből álló hegyvidék határa. Valamikor Nagyvárad jelenlegi helye is tengerfenék volt, amit a Rézhegység előbb említett nyugati nyulványainak anyagát is ékeken bizonyít.

(Folyt. köv.)

A LEÁNYZÓ NEM HALT MEG...

— Hozzászólás Tátray Barnabás cikkéhez —

Horthyiget, 1942. április hó.

Van-e szellemi élet Váradon? — Ezt a kérdést vetette föl e lap hasábjain az elmúlt napokban a Szent László hétre készülő város egyik fiatal, de mélyen gondolkodó és szülővárosát nagyon szerető tanárembere. Fölvetette a kérdést és bár látszott érzett szavaiból, hogy fáj kimondania az ítéletet, mégis kegyetlenül, hidegen megállapította, hogy a műcsillagossal és cifra keretekkel fölcicomázott város szellemi élete annyira halott, hogy csak nehéz feltételekhez kötött derűlátással lehet bizni valamikori föltámadásában.

Magam is sokat néztem ezt a várost, magam is szerettem a város falain, templomtornyain, lüktető életén, romjain és tetőin túl: belső szívverését hallgatni; közvetlen közelről látam, láthattam hosszú esztendőknél át a nemlétezésre ítélte szellemi életnek minden megnyilatkozását. Nekem is szívemhez nőtt ez a város s talán azért ütött meg annyira — itt a távolban is — ez a kemény ítélet — s ezért vettem tollat kezembe Várad védelmére. Mert Tátray tanár úr ítélte — anélkül, hogy a vádlottat meghallgatta volna, ítélte anélkül, hogy ennek a sokatszenvedett városnak védekezését figyelembe vette volna...

A Szent László hét

látszólagos időszerűséget ad ugyan a kérdés fölvetéséhez, de valahogy mégis erőszakoltnak látszik ez az időszerűség. Erőszakoltnak látszik, mert az a bizonyos nyugalmi állapot, amelyet a tanár úr emleget s amely szükséges kelléke volna a szellemi élet megindulásának — még nem következett be. A „türelmi év”, amire szintén hivatkozik a cikkíró, nem lehetett, nem lehet elegendő Váradon a szellemi élet kifejeződéséhez, de még a meginduláshoz sem. S nem lehet azt állítani, hogy az újjáalakult magyar életben mindenki megtalálta volna már a helyét. Nem. Sokan keresik még mindig helyüket — és azok sem tudták beilleszkedni tökéletesen az új magyar élet új anyagi, lelki és szellemi körülményeibe, akik talán megtalálták igazi helyüket. A válság és a letisztulási folyamat még általános a visszatért részekben — s ahol talán kedvezőbbek a körülmények, mint Váradon, ott valamivel előrébb van ez a folyamat. Kolozsvárnak — az egészséges gondolkodású egyetemi ifjak ezreivel — könnyebb, sokkal könnyebb a helyzete — s ebben a kérdésben a székely városoknak sincs annyi gondjuk, mint Peceparti Párisunknak. Várad különleges földrajzi helyzete, de főként különleges néprajzi adottságai még hosszú időre kitolják, illetve sokáig gátolják a nyugalmi állapot bekövetkezését. ... S ne feledjük el, hogy háború van. Fiúk, férjek, édesapák véreznak a messze harctereken — s a háború okozta egyéni, nemzeti gondok, aggodalmak és reménykedések, ha nem is sodorták mindenütt válságba a szellemi életet, de a megrázkódtatástól sehol sem kímélték meg. S ez az általános megrázkódtatás találkozik most szűkebb hazánkban a mi külön gondjainkkal és megoldatlan kérdéseinkkel... Talán azért, talán ezekért merem és merem

azt mondani, hogy a váradl szellemi élet léteinek, vagy nemléteinek kérdését fölvetni, most időszerűtlen volt.

Fölvetődött a kérdés

még ha időszerűtlenül is — s ha már beszélünk róla, nem árt legalább dióhéjban összefogni az okokat, amelyek szellemi csődjébe belesodorták Váradot. Mert, hogy csődben van a szellemi élet, az kétségtelen, hiszen emellett a sajnálatos tény mellett szól nemcsak Tátray tanár úr elkecsereedett hangú cikke, hanem a különböző sajtómegnyilvánulások és illetékes nyilatkozatok is erről tanszöködnak. Általános a megállapítás, hogy Váradon semmi érdeklődés sem nyilvánul meg az igazi szellemi értékek iránt...

Ennek a jelenségnek

a legfőbb okára nagyon sokszor és nagyon sokan rámutattak már éppen ennek a lapnak a hasábjain. Sokszor elmondották már, de nem árt ezerszer sem ismételni: a nemzeti-színű ostyában, magyar mézzel edesített zsidó szellemi táplálék-anyagok mérgezték meg Váradot. Ugyanaz a bacilus tenyészett itt ki, amelyik az egész magyar szellemi életet beteggá tette. Ugyanaz a kórokozó, — csak nálunk hatványozottabban jelentkezett, hatványozottabban nyomta rá bélyegét a város nemzeti, gazdasági, kulturális és szellemi életére. Ez a mi különleges néprajzi adottságunk! — És Várad évtizedek óta úgy hozzászólt a mérleghez, hogy

most, amikor az igazi ételt, az igazi szellemi táplálékot nyújták feléje — elfordul. S hogy most a mérget lassan kezdik kivonni nemcsak a nyílt árusításból, hanem a zúgóforgalomból is — nem tudja mit tegyen. A szellemi válságot ez okozta, a legfőbb ok ez. Igaz hozzájárultak a szellemi csőd előidézéséhez még más okok is, de ezek magukban nem lettek volna elég erősek ilyen nagy válság kirobbantásához. A két évtizedes idegen megszállásról beszélünk itt. Arról a fiatal nemzedékről, akik magyar kultúra helyett idegent szíváltak magukba s most hivatalukban ülve még a magyar helyesírás legelemibb szabályaival sincsenek tisztában. Hála a magyar szülők otthoni gondoskodásának ebből a „példányból” nem sokan vannak Váradon s ha vannak is, reméljük, hogy ők maguk igyekeznek pótolni az elmulasztottakat. S amikor arról hallok panaszt, hogy az anyaországból hozzánk került értelmiség nem akar bekapcsolódni a szellemi élet föllendítéséért indított harcba; őket is megértem. Ez az idő, amit nálunk eltöltöttek, még nem volt elég ahhoz, hogy megszeressek és igazi otthonuknak érezzék Váradot. Mert addig, amíg folyton csak arról beszélnek, hogy „bezzeg nálunk Szegeden”, — addig nem igazi otthonuk Nagyvárad s addig nem is fognak harcolni érte. Ehhez is bizonyos idő kell ez is időbe kerülő lélektani folyamat, aminek bekövetkezését szépen ki kell várni. S amikor majd minden hibájával, minden szépségével együtt megszeretik ezt a vá-

rost, akkor be fognak kapcsolódni szellemi életünkbe. Addig bizony csak diszszereplés és parádézás kulturális és szellemi életünkben való részvételük. Ez hideg, józan megállapítás — de igaz.

Zsidó szellemtől mentes

új magyar kereskedelmi, gazdasági élet van kialakulóban Váradon s ennek a magyar gazdasági életnek a megizmosodása kétségkívül magával fogja hozni az új magyar szellemi élet kialakulását is. Időhöz nem lehet kötni, papíron nem lehet kiszámítani, mikorra várható az új szellemi föllendülés, — de hogy be fog következni, az bizonyos. Féltő gondal kell örködni azonban azoknak, akik irányítóként szerepelnek majd ennek az új szellemi életnek az elindításában, hogy semmit át ne „mentsenek” a régi mérgezett váradl szellemből. Ha erre nem ügyelnek akkor nemsokára újra ott siránkozhatnak majd a szellemi élet fejájánál. S vigyázzanak arra is, hogy az új szellemi élet fogalma ne csak párszáz értelmiség, hanem Várad minden lakosának szellemi életét jelentse a Kommandórs-rétől az Össi-telep legulacsányabb viskójáig. Igazi szellemi élet akkor lesz Váradon, amikor a szépért, jóért és nemesért egyformán fog lelkesedni az a Nagyvárad, amelynek erejét, hatalmát, szépségét és megkapó voltát azon bevonulás előtti emlékezetes „magyar vásárnapon” láttuk igazán. Nagyváradot ez a tömeg, ez a magyar tömeg jelenti.

Tátray tanár úr tulságosan horúldtó. Én — nem félttem Váradot s nem félttem a város szellemi életét. Ne féljen a tanár úr sem: a leányzó nem halt meg, csak alszik.

MARJALAKY TIBOR

Roosevelt beismerte, hogy intézkedéseket tervez a francia gyarmatbirtokok ellen

Napi 100 millió dollár az Egyesült Államok háborús kiadása. — Cripps beszámolt az alsóházban indiai küldetéséről

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Roosevelt kedd este rádióbeszédet intézett az Egyesült Államok népehez. Szükségesnek mondotta a gazdasági élet minden erejének megfeszítését a háborús termelés fokozása érdekében. Majd felsorolta, hogy mindenütt vannak a világban észak-amerikai hadihajók és csapatok. Kijelentette, hogy a szövetséges nemzetek ha szüksége mutatkozik, intézkedéseket tesznek annak megakadályozására, hogy francia birtokokat bárhol a világon katonai céljaira használjanak fel. Az Egyesült Államok repülőgépei ma hozzájárulnak a francia gyarmatok „megvédéséhez” és nemsokára az Egyesült Államok repülőgépei az európai földrész „felszabadításáért is harcolni fognak. Minden okunk meg van annak feltételezésére, hogy a japánok előretörése dél felé megállott. Ausztrália, Új-Zéland és néhány más terület lesz a kiinduló pontja a támadó fellépésnek. Függetlenül attól, hogy milyen messzire halad előre a japán előrenyomulás, megtaláljuk majd az eszközöket és módokat, hogy Csang-Kai-Seknek repülőgépeket és löszert szállítsunk. A pénzhígtás leküzdésére irányuló pro-

ramról kijelentette, hogy ez az intézkedés az Egyesült Államok minden polgárát érinteni fogja. Azután dicsérte az állítólagos brit hősiességet, majd így fejezte be: Az Egyesült Államok erőfeszítéseit nem szabad egy maréknyi krakélereskedő árulónak veszélyeztetni. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (Bud. Tud.) Roosevelt legutóbbi üzenetéből kitűnik, hogy az Egyesült Államok hadikiadásai naponta 100 millió dollárra rugnak. Az elnök szerint ezek a kiadások még tovább fognak emelkedni. A Roosevelt által előirányzott gazdasági rendszabályok főként a munkáspárt és a mezőgazdaság vezetői körében igen erős ellenzékre találtak. —

Indiát tette felelőssé Amery a tárgyalások sikertelenségéért

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Cripps az angol alsóházban beszámolt indiai küldetéséről. Vázolta azokat a nehézségeket, amelyek Indiával szemben fennálltak és azokat az ellentéteket, amelyek lehetetlenné tették a megegyezést. Hangoztatta, hogy az indiai helyzet nagyon komoly, épp ezért a csapatoknak angol főparancsnokság

alatt kell maradni. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat közli, hogy Cripps indiai küldetéséről szóló alsóházi vita végén Amery indiai államtitkár kijelentette, hogy Cripps küldetésének közvetlen célját tekintve, meghiusultnak tekintendő. A brit kormány nyilatkozattervezetét visszavonták, a „főcélról” azonban nem mondtak le. A brit kormány az a határozott kívánsága, hogy India politikai pártjai tevékenyen működjenek együtt vele. Ez nem jelenti azt, — jelentette ki Amery, — hogy a kormánynak nincs bizalma India végrehajtó kormányában, vagy az alkirály iránt. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Amery, az indiai ügyek államtitkára Indiát tette felelőssé a tárgyalások sikertelensége miatt. Kijelentette, hogy nagyobb szükség van Indiában új szellem megteremtésére a kiegyezés érdekében, semmint új alkotmány bevezetésére. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Írország munkáspártja dublini értekezletén 75 szavazattal négy ellenében ismét megerősítette Írország semlegességi politikája mellett állásfoglalását. (MTI.)

Szent László Hét

Szépül a város az ünnepségre.

Serényen folyik a tatarozás, díszítés munkája.

Pályaudvarunkon, a mellette levő posta épületén új festés látható már. Környékén is rendezés és tisztogatás folyik. Az utcákon, ahol a Szent Jobb fog haladni, már kijavították a burkolat hibáit. A Szent László-térről elvitték a beton kötőböket, mik már összerendezetten álltak eddig idegen zűlés itt maradt „alkotása” gyanánt.

Az ünnepi események nagysága meg is kívánja, hogy a város minél inkább megszépülten várja a Szent László Hét vendégeit.

Nagyvárad asszonyok az ünnepségen

A Bihar-megyei és nagyvárad magyar asszonyok és leányok ország-szerzte nevezetes magyar-ruhás csoportja egyik legszebb éke lesz a Szent László ünnepeinek. A felejthetetlen szeptemberi vasárnap képe fog megisméltetni talán még szebb és számszerűleg nagyobb formában. Ismét előkerül a háromszíni zászló, mely alatt a váradi asszonyok felvultak a visszatérés első vasárnapján. A zászlót azóta a városháza közgyűlési termében őrzik.

Kivilágítják a középületeket az ünnepek idejére

Az ünnepi esteken — eddigi tervek szerint — néhány órán át kivilágítják a főbb középületeket, műemlékeket. A világítás próbái jól sikerültek és szép látványban volt részük a sétálók-nak, akik éppen arra jártak. A villamosművek emberei fáradhatatlanul dolgoznak, hogy a terveket majd hibátlanul megvalósíthassák.

A városháza és a Szent László templom kivilágítása a próba szerint jobban sikerült, mint a múltban. A színháznál, az Irgalmas Rend kapujánál és a már máskor is kivilágított épületeknél is jól sikerült a próba.

A Szent László hét plakátjai ingyen kaphatók az Idegenforgalmi Hivatalban

A Szent László hét ünnepeire kibocsátott Szent Lászlós, valamint az Aranyvonat művészi plakátjait intézmények, iskolák, hivatalok, valamint kereskedők — kirakataik díszítéséhez — ingyen kaphatják az Idegenforgalmi Hivatalban. Keresztény kereskedők viszonteladásra Szent László-ünnepi heti jelvényeket, több színnyomású képes levelezőlapokat, könyvkiadványokat kaphatnak az Idegenforgalmi Hivatalban.

Hatszáz lakást ajánlottak fel a Szent László hétre

Dr. Soós István polgármester felhívására nagyon szépen nyilatkozott meg a polgárság vendégszeretete a

Szent László héttel kapcsolatban. Eddig hatszáz fekvőhelyet ajánlottak fel a Szent László hétre érkező vendégek részére, ebből 126-ot teljesen ingyenesen. Internátusok, intézmények 244 fekvőhelyet, a szállodák 457, a két fürdő 500 férőhelyet biztosít. Ezzel a várható idegenforgalom lakásszükséglete megoldottnak látszik. Akiknél a lakásösszeírók nem jártak, vagy az összeírólapot ott felejtették legyennek szivesek felajánlásukat személyesen, vagy lev. lapon megtenni az Idegenforgalmi Hivatalnál.

Félreértések elkerülése végett közli az Idegenforgalmi Hivatal, hogy a családokhoz érkező és ellátást ott kapó vendégek részére élelmiszerjegyvet nem adnak ki. Figyelmeztetni kell az érkező vendégeket, hogy az országos érvényű rendelkezések értelmében élelmiszerjegyeiket hozzák magukkal.

Cimeres és országzászlók

ujabb nagy küldemény megérkezett

CZILLER IMRE áruházába.

A szállodákban megszállók részére is csak kivételes esetben adnak ki 3 napra szóló szükség élelmiszerjegyeket.

A Idegenforgalmi Hivatal arra is felhívja a forgalmasabb utcák ház- és üzlettulajdonosait, hogy a kifakult zászlóikat festessék át, vagy szerezzenek be újat, hogy házaikat és üzleteiket a nagy ünnepséghöz méltóan tudják feldíszíteni.

azonnal el is bocsátottak. Jelenleg Kolozsváron csak 25 munkás végzi azt a munkát, amit azelőtt 45 végzett. Ez a változás természetesen nemcsak 29 család kenyeretelenné válását jelenti, hanem az elvégzendő munka és a tüzrendészet elhanyagolását is jelenti.

Felemlíti a kérvény azt is, hogy a kéményseprő mesterek nem tudják biztosítani számukra azt a javadalmaszt, amit a városi közüzem közmegelégedésre biztosít. Felsorolja a kérvény azokat a juttatásokat, amelyekkel a városi közüzem a kéményseprők szociális helyzetét megkönnyíti. Ezeket sem tudják teljesíteni a mesterek. A mellékkérésben dőlőgában is nagyon hátrányos helyzetbe jutnának, mert a mesterek ezt havi 20 pengőért megvált-hatják, holott ez jóval többet tesz ki.

A kéményseprők említett közgyűlésén azt is elhatározták, hogy a kéményseprősből eredő jövedelmek azon részét, amely a járulékok kifizetése után fennmarad, felajánlják a város rendezésére.

Mivel a kérdés minden tekintetben indokolt a kéménysepről remélték, hogy a miniszter meghallgatja kérésüket és a kéményseprést Nagyváradon továbbra is a város kezelésében hagyja.

Kratochwill Károly altábornagy is részt vesz a volt 4-es honvédek zászlóavatási ünnepségén

(Saját tud.) Kedden este értekezletet tartott a 4-es honvédek Bajtársi Köre, melyen megvitaták annak az ünnepsélynak a sorrendjét, amelynek keretében a Szent László-héten, május 9-én át fogják adni a volt 4-es honvédek gyönyörű selyemzászlóját ajándékolva az utódezednek.

Az értekezleten közel 100 taggal képviselték magukat a 4-es honvédek és az elnöklő Szentmiklóssy Sándor ny. őrnagy, valamint a vezetőség indítványára nagy lelkesedéssel járultak hozzá az ünnepély egyes pontjainak elfogadásához.

Az átadandó zászló nagy anyagi értéket is képvisel és az ajándékozás a hős 4-es honvéd vitézi múltjához hiven ünnepélyes keretek között fog lezajlani és a kizárólag keresztény bajtársak adományából alapított lobogót egy bizottság élén a volt 4-esek világháborús ezredese Szentkeresztgyei Kratochwill Károly altábornagy fogja átadni az utódezed parancsnokának.

Az altábornagy levélben bejelentette, hogy az ünnepélyen feleségével együtt résztvesz. Ezúttal Acs Vilmos egykori hadsegédje fogja vendégül látni.

Az értekezleten ezek után Szentmiklóssy Sándor őrnagy meglepetés-szerűen bejelentette, hogy rövidesen elhagyja Nagyváradot és Budapestre költözik. A 4-es bajtársak megható szomorúsággal fogadták a hírt és felszólalásukban kérték, ha lehetséges változtassa meg elhatározását.

Az altábornagy ünnepélyes fogadtatásának sorrendjét közölni fogjuk.

A Szent László Hét ünnepeinek pontos és részletes sorrendje

Május 7. Csütörtök. — Dél előtt 11 órakor a m. kir. „Gábor Aron” honvéd tüzérségi hadapródiskola zászlóavatása vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes jelenlétében a hadapródiskola udvarán

Délután 5 óra

Nagyvárad thj. város közgyűlése a városháza közgyűlési termében

1. Magyar Hiszekegy.
2. Dr. Hlatky Endre, Nagyvárad thj. város főispánjának megnyitó beszéde.
3. Dr. Soós István Nagyvárad thj. város polgármesterének határozati javaslat. Szent László lovasszobrának felállítására és a tervpályázat kiírására vonatkozólag.

4. Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzójának 1940. évi szeptember hó 6-ik napján Nagyváradra történt dicsőséges bevonulását megörökítő történelmi festmény ünnepi beszéd kíséretében való leleplezése. A festmény Kontuly Béla alkotása.

5. Szendy Károly Budapest székesfőváros polgármestere átadja Nagyvárad város közönségének a Székesfőváros diszázslóját.

6. Dr. Soós István Nagyvárad thj. város polgármestere köszönetet mond.
7. Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök beszéde a törvh. bizottsági tagok nevében.
8. Dr. Hlatky Endre Nagyvárad thj. város főispánjának zárószavai.
9. Himnusz.

Színház

Este 8.30 óra

Bizánc. Hercegh Ferenc történelmi színműve. Kiss Ferenc és Táray Ferenc vendégfelléptével.

Sportesemények

Délután 4 óra

1. A Kisok kerületi labdarugó bajnokságának villámturnája a Rhédey-kerti sporttéren.

Este 8.30 óra

2. Ökölvívó mérkőzés a Budapesti-Kispesti Textilgyár és Nagyvárad hét tagu csapata között a Kereskedelmi Csarnok disztermében.

Belépőjegyek: I. ülőhely 1.50. II. ülőhely 1 pengő. állóhely 5 fillér.

Az iparügyi minisztertől kérik a váradi kéményseprők, hogy a kéményseprés házi kezelésben maradjon

Nagyvárad. Saját tud. Emlékeztetes, hogy miniszteri rendelet alapján kilátásba helyezték Nagyváradon is a kéményseprés magánkezelésbe való vételét. A megszállás előtt általános volt ez a rendszer és a csonka országban mindvégig megmaradt. A visszatért részekben sok helyen, különösen ott, ahol ezen a téren semmi változás nem állott be, ma is mestereknek kiosztott kerületek szerint végzik a kéményseprését.

Nagyváradon köztudomás szerint a kéményseprés a Városi Közüzemek kötelekébe tartozó kéményseprő egédek végzik. Ez a rendszer minden tekintetben megfelelőnek és legalább is helyi viszonylatban sokkal jobbnak bizonyult, mint a kerületek és mesterek rendszere. Érthető tehát, hogy a nagyváradi kéményseprők sikraszálltak a

jelenlegi helyzet fenntartása mellett és lépéseket tettek, hogy az végleges, vagy legalább is a háború tartamára megmaradjon.

A közüzemi kéményseprő munkások most kérvénnyel fordultak az ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben április 11-én tartott közgyűlésük eredményeképpen kérik, hogy a kéményseprés Nagyváradon továbbra is városi kezelésben maradjon.

A kérvényben felsorolják, hogy a városi kéményseprő üzem 42 munkása közül legtöbbször 20–30 éves segéd, családos ember több gyerekkel. Ha a kerületi rendszert vezetik be, csak kevésnek jut kerület, a többieket pedig a mesterek nem fogják alkalmazni. Így történt ugyanis Kolozsváron, ahol április 1-től kerületi rendszert vezettek be és a mesterek 20 éves munkást

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT A KORMÁNY. A MTI. jelenti: A kormány tagjai kedden délután Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze. A tanácskozásán folyó kormányzati ügyeket beszélték meg. A minisztertanács a késő esti órákban fejeződött be.

A japán és amerikai nagykövetet fogadta Darlan. Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Darlan tengernagy kedden délután fogadta Loahy amerikai nagykövetet, aki elutazása előtt búcsút vett tőle. Darlan kedden délután fogadta még az új japán nagykövetet is.

LEVENTELEÁNYOK A KÖZELLÁTÁS SZOLGÁLATÁBAN. A jelenlegi önkéntes alapon megindított leventeleánymozgalom felajánlja erőit a többtermelés szolgálatának. Mint értesülünk leventeleányaink több községben — ahol már lelkes leventeleánymunka folyik — megkezdik a bab, borsó termelést. A legszebb eredményt elért leányokat megjutalmazzák. A többszáz ezer fő leventeleány megmozdulása komoly jelentőséggel bír a közellátás szempontjából, mert áldásos munkájuk szinte beláthatatlan gazdasági eredményre vezet.

GIRAUD TABORNOK ELJUTOTT SVÁJCSBA S ONNAN TOVÁBBENGEDTÉK. Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Giraud tábornoknak, aki megszökött a német fogságból, álnévvel sikerült Svájcba jutnia. Svájból tovább engedték.

ÚJ TISZTIKART VÁLASZTOTT AZ ERDÉLYI GYÁRIPÁROSOK SZÖVETÉSÉGE. Kolozsvárról jelentik (MTI) az Erdélyi Gyárparosok Szövetsége közgyűlést tartott. A közgyűlésen képviseltette magát Nagyvárad. A Székelyföld, Szatmár és Nagybánya nagyipara is. A közgyűlés felhatalmazta az elnökséget, hogy a Gyárparosok Országos Szövetségével kötött megállapodását meghosszabbítsa. Azután megtartották az új tisztikar választását, melynek során elnökké Rimanóczy Károlyt, a nagyváradai körzet elnökévé Bieleck Józsefet választották meg.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik feledhetetlen jó férjem, illetve édesapánk, testvérünk elhunytá alkalmával fájdalunkat részvétükkel enyhíteni gykeztek, ezúton mondjuk hála-köszönetet. Schmelzer család.

MEGALAKULT A „KOLPING” NŐI ÉS FÉRFI TORNA-SZAKOSZTÁLYA. Mint értesülünk, a „Kolping” női és férfi tornaszakosztálya megalakult. A szakosztály vezetére Dienes Sándort, az ismert nevű tornaoktatót kérték fel, aki az egyesület vezetőivel abban állapodott meg, hogy a tornaórákat már e hó utolsó napján, csütörtökön este hét órakor meg is tartja a Kolping tornateremben (Gróf Teleki Pál u.) Mindennemű felvilágosítást az órák alatt és a 11-54-es telefonszám alatt készséggel nyújt Dienes oktató.

A volt cs. és kir. 1-ső huszárezred bajtársi találkozója május 3-án, a Szt László ünnepre való tekintettel elhalasztódott június 7-ére, melyre a bajtársak okvetlen megjelenését kérjük, a szokásos helyen és időben, Uri-u. 8. szám alatt. A vezetőség.

«Délvidéki» hernyóselyem harisnyák kis hibával már 4 pengőtől
Horváth Károlynál
 Hlatky Endre volt Zöldfa utca 8

STOLPA ÁLLAMTITKÁR A BERLINBEN TANULÓ MAGYAR ÖSZTÖNDIJASOK KÖRÉBEN. Berlinből jelentik (MTI): A nemzetközi jogászkamara ülésén résztvevő Stolpa József államtitkár. Kuncz Ödön egyetemi, Scheli Lajos kuriai bíró és Bogsch Ádám kormányfőtanácsos ügyvéd tiszteletére a berlini magyar követ hétfőn este vacsorát adott. Stolpa József államtitkár hétfőn látogatást tett Rust birodalmi miniszter-nél. Délben résztvett Schlegelberger államtitkár villásreggelijén. Délután meglátogatta a magyar intézetet és a berlini Kollegium Hungaricumot. Itt hosszasan elbeszélgetett a Berlinben tanulmányokat folytató magyar ösztöndíjásokkal. Stolpa államtitkár ma visszatutik Budapestre.

Zendülés De Gaulle csapatjai körében Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: De Gaulleista csapatokba besorozott szénéigali katonák fellázoltak és 40 tisztet megöltek. A zendülésre azért került sor, mert kevesebb szoldot kaptak.

A HÁZASSÁG ELŐTTI KÖTELEZŐ ORVOSI VIZSGÁLAT ÉS A VADHÁZASSÁGOK. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás úgy értesült, hogy a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálat, illetve a vizsgálat költségei miatt némely helyeken növekszik a vadházasságok száma. Mivel e nehézségeken a szegény jövevények támogatásával, vagy tanácsadással legtöbbször lehet segíteni, ezért felhívja a papságot, hogy ily esetekben a Karitás, vagy más forrásból nyújtott segéllyel legyenek a szükséges kiadások fedezésében a szegény jövevények segítségére. Az akadályozottak házaszkötésével kapcsolatban felmerülő nem anyagi természetű nehézségek tárgyában kériek az egyházi hatóság útbaigazítását.

Korona Filmszínházban
 Péntekig meghosszabbítva a minden idők legnagyobb magyar filmje
Dr. Kovács István
 Páger Antal, Simor Erzsi, Tóth Julia, sib.
 Jegyeldvét d. e. 11-1/2 1-ig. Számozott helyek.

Háztartási (Kisgazdasszonyképző) tanfolyam leányok és asszonyok részére. Április hó 26-án fejeződött be a városi Népművelési Bizottság által rendezett háztartási tanfolyam. A hallgatók nyilvános vizsgán számoltak be a tanfolyamon szerzett gyakorlati és elméleti ismereteikről, amiről hivatalos bizonyítványt is kaptak. A tanfolyamon csak korlátozott számban vehettek részt hallgatók, ezért sokan lemaradtak arról, ezek részére és a még beiratkozók részére folyó évi május hó 4-től új tanfolyam indul. Tantárgyak: háztartástan, neveléstan, egészségügy és csecsemőápolás, szabás-varrás, magyaros kézimunka, állattenyésztés, konyha- és virágkertészet, gyakorlati főzés. Előadnak Pongrácz Éva és Pitonyák Aliz m. kir. gazdasági tanárnők, valamint dr. Cselényi Gyula m. kir. tisztiorvos. Beiratások a Népművelési titkári hivatalban (Szilágyi Dezső-utca 26.) naponta 12-14 és 17-19 óráig eszközölhetnek, tandíj 15 P, a főzéshez szükséges élelmiszerek költségeire.

«Délvidéki» erőszálú flortalpu selyemharisnyák már 3 pengőtől
Horváth Károlynál
 Hlatky Endre volt Zöldfa utca 8

Meghalt Sauer Emil. Bécsből jelentik: Sauer Emil, a világhírű zongoraművész, Liszt Ferenc tanítványa, Bécsben nyolcvan éves korában meghalt. Hangversenyei egészen a legutóbbi napokig leglátogatottabb zenei eseményei voltak Németországnak és a külföldnek egyaránt. Mint zeneszerző is ismert nevű volt.

NARANCS
 2 pengő kgr-ja
 ha a haját itt hagyja
„MIGNON”
 csokoládéház, Sze-niszló-utca.

Hirdetmény. A nagyváradai kir. törvényszék. P. 1898-1942. szám. A nagyváradai kir. törvényszék dr. Dobay Kálmán és dr. Könyves Ervin nagyváradai ügyvédek által képviselt Czeizler Mártonné szül. Meczinger Erzsébet nagyváradai lakos folyamodó kérelme folytán az 1894: XXXI. tc. 77. §-ának b) pontja alapján felhívja az ismeretlen helyen tartózkodó Czeizler Márton volt váradszöllősi lakost, hogy feleségével: Czeizler Mártonné sz. Meczinger Erzsébettel az 1933. évi július hó 25. napján a váradszöllősi állami anyakönyvvezető előtt kötött házasságát alapuló életközösséget a jelen hirdetménynek a hivatalos hirdetésben történt beiktatását követő naptól számított egy év alatt állítsa vissza, mert ellenkező esetben a folyamodó keresete következtében a bíróság a házasság felbontása felől fog határozni. Felhívja továbbá, hogy tartózkodó helyéről a bíróságot értesítse, mert ellenkező esetben a megindítandó bontóperben új hirdetményi idézés mellőzésével dr. Sebő Mihály ügyvéd, nagyváradai lakos, most kinevezett ügygondnok fogja őt képviselni. Nagyvárad, 1942. évi március hó 24. napján Dr. Olasz sk. kir. tszéki t. elnök. A kiadomány hitelűl: Olvashatatlan aláírás hiv. tisztviselő.

Légtalmi közlemények. A közönség tudomására hozzuk, hogy Borzasi Réner Attila légo. oktató, aki eddig a III. alkörzet légo. szervezését végezte, a Légtalmi Ligától eltávozott, úgy a körzetvezetéséről, mint az oktatásról lemondott. Eddig kifejtett munkásságáért ezúton fejezi ki köszönetét a Légtalmi Liga Elnöksége.

ELMARAD A MJUS ELSEJEI LEVENTE-NAP. A nagyváradai leventeparancsnokság közli, hogy felsőbb parancsra a május elsejére tervezett leventenap elmarad. Későbbi megtartásáról annakidején történik intézkedés.

Hozzászólás
Dr Kovács István
házasságához
 Szükség van a dr Kovács Istvánok példaadására

Már a film bevezető beszéde meg kell, hogy dobogtasson minden magyar szívet.

A film pedig minden dicséretet megérdemel, annyiul is inkább, mivel egy súlyos magyar problémára derít fényt.

Nemzetünk nagy betegsége a gyűlölködés és a lekicsinylés. Hisz nálunk nemcsak egy Dr Kovács-féle házasság bűn, de egy közepes rangú tisztviselőt is megvetnek, ha — mondjuk — egy egyszerű iparos leányt vesz feleségül. A hűz holdas gazda megtagadja a leányát, ha az egy szegény fiút választ férjéül.

Hol van itt a testvériség? Nagy szükség volna ehhez hasonló filmre és más felvilágosító előadásokra amelyek a megértő testvériséggé magvát hintenek el közöttünk s ami által eltűnnének a Tatórok közülünk. Olyan „minszteri kézsók”-okra volna szükségünk, amelyek ledöntik a válaszfalakat a Kegyelmes és a T. c. között és megmutatnák az utat, amelyen haladnunk kell a boldogabb magyar jövő felé.

Foházkodunk kell a jó Istenhez, hogy világosítsa meg a lelkeket és tartsa meg minden magyar embert Dr Kovács István példájára, hogy omoljanak le azok a válaszfalak amelyek magyart a magyartól elválasztják és hogy megszabaduljunk nemzetünk ezer éves átkától.

Szebb jövőt!
 KÖTELES JÁNOS,
 kereskedő segéd.

Egy másik hozzászólás is érkezett. A hozzászólásban azonban sok mindent nem értünk meg. Nem értjük többek között a Holdbergerek emlegetését. A mondanivalói egyébként talpraesettek. Kérjük, hogy hozzászólását megfelelően alakítsa át és akkor készséggel közöljük a többiek között.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

A Róm. Kat. Egyházközség Asszonycsoportja a szti. Monika közösség ismét megrendezi közkedveltségnek örvendő
jótekonycélu tárgysorsjátékát
 Sorsolásra kerül 325 drb nyeresemény.
 Egy sorsjegy ára csak 50 fillér.
 A tárgyak egy része fő utcai üzletek kirakataiban láthatók.
 Olvassa plakátjainkat és vegyen még ma Monika sorsjegyet!

A Csillagtúrara ma rajtolt az első nagyvárad kerékpáros

(Nagyvárad.) Ma délelőtt rajtolt az első nagyvárad kerékpáros a csillagtúra keretében. Timkó Sándor, az ismert nevű versenyző Nagyváradról indulva körülkarikázza egész Erdélyt s mintegy 800 kilométeres út után vasárnapra virradóra fut be újra Nagyváradra. A NAC porfelhőlovasának indításánál szépszámu érdeklődő jelent meg.

Gandhi véleménye az ango-amerikai segítségről

Bernből jelentik: (MTI) A Stefani troda jelenti: Az egyik indiai japán Gandhi ezeket írja:

— Megígérték, hogy India megvédésére tömegesen érkeznek angol és amerikai katonák Indiába. Meg kell valanom, hogy az események elé nem tekintek derűs nyugalommal. Tudjuk jól, hogy mit jelentett eddig az amerikai segítség. Az ő segítségük mindezt a befolyás érvényesítéséhez vezette. Ehhez a befolyáshoz Indiában még az angol uralom is járul.

Be kell jelenteni a gazdasági cselédeket

Nagyvárad thj. város adóhivatalától 4829—1942. adóhívó. szám alatt a következő hirdetményt adták ki:

Hivatkozással a 37.700—1924. VI. 2. F. M., továbbá a 70.000—1934. VI. 3. F. M. és 111.111—1942. F. M. sz. rendeletekre, felhívom azon munkaadókat, akik gazdasági cselédeket alkalmaznak, — ideértve a vincelléret, a tehenészetekben alkalmazott cselédeket, a gazdasági (külső) cselédeket (szegődvényes iparos, idénymunkás, stb) — hogy f. évi május hó 5-ig bejárólóg gazdasági cselédeiket a városházán földszint 18. számú szobájában feltétlenül jelentsék be, mert ellenkező esetben a fentemlített törvényekben kiszabott büntetéseket fogja a városi adóhivatal alkalmazni.

Bejelentendő munkaadó neve, lakhelye, a gazdasági cseléd neve, szolgálati minősége és a gazdasági cseléd vagy munkás születési éve. Nagyvárad, 1942. április 28. Városi adóhivatal.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható kiadóhivatalunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 15 fillér, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 10 fillér.

Ajtatosság a gyermekek első szentáldozására 12 f.

BRAZAY: Előkészítés az első szentáldozásra 24 f.

Megrendelhető a „Magyar Lapok” kiadóhivatalánál.

Felmentette a törvényszék a gondatlanságból okozott emberöléssel vádolt Czeglédi Józsefet

Nagyvárad. Saját tud. Még 1940 májusában történt, hogy Czeglédi József nagyvárad lakos, mint a román 85-ik gyalogezred katonája, a Csillagvárosban egy katonalovát vezetett kötőféken. de közben vásárolni valója akadt s arra az időre rábízta a lovat egy 16 éves fiúra. Távollétében a ló megbokrosodott, kiszakította a kötőféket a fiatal fiú kezéből és elszáguldott. Az utcán nagy riadalom támadt s a zürzavarban a menekülő ló halálra gázolta Kropp Olga 19 éves varrónőt. A katona ellen már akkor megindították az eljárást, de az ügy a román bíróságok előtt nem fejeződött be s Czeglédi József szerda délelőtt állt vádlottként a törvényszék

büntetőtanácsa előtt. A vádlott azzal védekezett, hogy őt gondatlanság nem terheli, mert ő egy erőteljes fiúra bízta az egyébként szelíd természetű lovat s arról nem tehet, hogy a körülmények végzetes alakulása szerencsétlenségre vezetett. Az ügyész ezzel szemben a gondatlanságot abból a tényből igyekezett bizonyítani, hogy a vádlott egy városi fiúra bízta a lovat aki nem érthet a lóval való bánásmóddhoz s a szerencsétlenséget ez okozta. A törvényszék ezzel szemben azt állapította meg ítéletében, hogy a vádlott elegendő elővigyázatosságot tanúsított s felmentette őt a vád alól. Az ügyész fellebbezést jelentett be.

Új kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB** műszerésznél Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

Bekerült a várad Kereskedelmi Iskola a Szent László kupa középöntőjébe

9-én Nagyváradon játszanak fiaink a kupát védő munkácsi gimnazistákkal

(Nagyvárad.) Ujabb érdekes sportmüsorral bővült a Szent László-hét amúgy is igen gazdag sportprogramja. 9-én Nagyváradon kerül ugyanis lebonyolításra a Szent László Kupa középöntőjeként az ungvári magyarorszag gimnázium—nagyvárad Kereskedelmi Iskola labdarugó mérkőzése. A magyar középiskolások legnagyobb vándorúrijáért folyó küzdelemben a nagyvárad fiúk máris igen előkelő helyet harcoltak ki maguknak azzal,

hogy a középöntőig eljutottak. Most pedig a vándorúri védőjével, a munkácsi gimnazistákkal kerülnek szembe. Ha győznek minden reményük megvan arra, hogy a Kupát éppen Szent László városába hazahozzák.

Mint értesülünk Tóth József tanár vezetésével nagyban folyik a készülődés a 9-iki mérkőzésre. A diákcsoport ebben a felállításban tartja edzéseit: Boros — Padurán, Kovács — Koller, Giurgea, Kardos — Bodó Pongrácz, Bota, Janka, Rabkóvács.

Férfi ruhákat használhat, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR használtruha üzletében Bémer-tér 1 (udvarban). Hívásra házhöz jövök.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Tompa Béla vendégjátékai a színházban.

— Mánás Miska című nagyoperett ma, szerdán este kerül színre Tompa Bélával a címszerepben. Főszereplők: Jurik Julesi, Radnóthy Éva, Tanay Emil, Márky Géza, Barys Béla és Berengh Béla. Rendes helyárok. Kedvezményes szelvények érvényesek.

— Charley néni című énekes bohózat csütörtökön és pénteken este van a színház műsorán Tompa Béla vendégfelléptével, Moóry Lucy, Ihász Klári, Bartók Julia, Márky Géza, Barys Béla és Berengh Bélával a főszerepekben. Ezt a három óras kacagtató bohózatot Kozma Andor rendezi. Rendes helyárok. Kedvezményes szelvények érvényesek.

— Bukaresti kaland szombaton délután 4 órai kezdettel filléres helyárral kerül színre a bemutató előadás nagyszerű szereposztásában. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

— Országos Magyar Bokréta Szövetség (a világhírű Gyöngyös Bokréta) szombaton este tartja a Szigligeti Szín-

házban Népművészeti bemutatójának főpróbáját. A bemutatón 10 népi csoport — „Bokréta” — vesz részt ősi népdalokkal, népi táncokkal, eredeti népi viseletben. Mérsékeltlen emelt helyárok. Jegyek elővételben már kaphatók.

— János vitéz Kaecsh Pongrácz örökbecsű operettje vasárnap délután négy órai kezdettel olcsó helyárral kerül színre. János vitéz szerepében D. Kovács József operaénekes vendégszerepel. Jegyek elővételben kaphatók.

— A Szent László ünnepi hét délutáni előadásaira — május 3-tól kezdődően — jegyek elővételben a színház baloldali elővételi pénztáránál kaphatók. Az esti előadások jegyei változatlanul a rendes — jobboldali pénztárnál válthatók.

HETI MŰSORA:

Szerdán este: Mánás Miska, Tompa Bélával, rendes helyárok.

Csütörtökön este: Charley néni, — Tompa Bélával, rendes helyárok.

Pénteken este: Charley néni, Tompa Bélával, rendes helyárok.

Szombaton délután 4 órakor: Bukaresti kaland, filléres helyárral.

Szombaton este fél 9 órakor: Országos Magyar Bokréta Szövetség (Gyöngyös Bokréta.)

Vasárnap délután 4 órakor: János vitéz, D. Kovács Józseffel.

APRÓHIRDETESEK

Lakás

Kiadó lakás üzlethelyiséggel. Cim a kiadóban. 345

Szoba-konyhas lakást keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Adás-vétel

Rekamier eladó Petrovsky kárpitós-nál, Hitler A.-u. 2. 352

Négyoszobás, komfortos, fürdőszobás tégla ház huszezerért eladó. Péter-utca 14. szám. 327

1940 szőlő, gyümölcsösökkel, kedvező aron eladó. Érdeklődni délután 2—3 óra között Széchenyi-tér 16. ajtó 6. 316

Keveset használt gumirádlis kocsi, 15, szerszám eladó. Cim a kiadóban. 332

Különléle

Teniszpályák bérelhetők a MAV Sportegyesület állomás melletti pályán. Érdeklődni ugyanott a gondnoknál lehet. 351

Nagykereskedelemez 30.000 pengő készpénzzel keresztény társat keresek. „Biztos a jobb jövő” jellegre e lap kiadóhivatalába. 326

Allást nyec

Családvédelmi csoportunk részére taggyűjtő hölgyeket és urakat keresünk. Kezdőket kioktatunk. Munkájuk megadott címek látogatásából áll. Beválás esetén magas fixfizetés. Csak öskeresztények jelentkezzenek származási okmányokkal Gróf Bethlen István-u. 6. sz. alatti irodánkban 9—12-ig. 350

Biztosítási szakmában járó, jó összeköttetésekkel rendelkező 2 urat keresünk megindítandó akciónkhoz. Öskeresztények származási okmányokkal jelentkezzenek Gróf Bethlen István-u. 6. sz. alatti 9-től 12-ig. 349

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Fodrász segédet azonnali belépésre keresek. Karácsonyi borbély, Szarvasveszky-utca 20.

Érettségizett, gyors- és gépirásban jártas fiatalember alkalmazást nyerhet. Cim a kiadóban. 348

Kifutó fiut felveszünk elsejére. Bóronduzet, Rákóczi-u. 1.

Elveszett

Vincze Lajos névre szóló munkakönyvem megtalálóját kérem adja le Keszeley Zoltán-u. 31. 347

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: F. elölős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám